

Beste mensen,

Vandaag is het zondag Laetare, half vasten. Over drie weken is het Pasen!

Het evangelie verhaalt van een blindgeborene die weer gaat zien maar ook krijgen we te horen hoe het dorp lauw reageert op dit gebeuren. De liefdevolle reactie van Jezus helpt hem om tot geloof te komen. Ons geloven hangt mede af van de liefde die wij van onze omgeving ontvangen. Een warme samenleving bevordert het geloofsklimaat. De overweging van deze zondag onderstreept dat aspect van het narratief.

Een mooie zondag gewenst in afwachting van het Hoogfeest van Pasen.
en vriendelijke groet, Hans

VIERDE ZONDAG VASTEN A

1 Samuel 16:1-13

Johannes 9:1-42

Bennekom 2017

Je zou denken: zo'n genezingsgeschiedenis - en alles wat er daarna gebeurt - speelt zich af in de intieme ruimte van hulpverlener en patiënt.

Maar niets is hier minder waar. In het narratief van de evangelist Johannes lijkt het wel of heel het dorp er bij betrokken raakt. Zeker op den duur. In ieder geval doet bijna ieder zijn of haar zegje.

De leerlingen zelfs al voor het verhaal goed en wel begonnen is. Liefdeloos willen zij weten wie er gezondigd heeft, de gehandicapte man zelf of zijn ouders. Jezus verwijst die ongepaste vraag onmiddellijk naar de prullenmand. En wel voor goed. Niemand mag die vraag van hem nog ooit stellen!

Dorpsgenoten twijfelen er openlijk aan of de man, die zegt genezen te zijn, wel dezelfde persoon is als de man, die tot voor kort nog zat te bedelen. Zijn eigen ouders houden zich - uit angst - op de vlakte als zij ondervraagd worden.

De farizeeën, de fijnen in het dorp, willen wel eens tot op de bodem uitgezocht hebben wat hier precies aan de hand is. Want het klopt natuurlijk niet... op de Sjabbat klei staan te maken...!

Nieuwsgierig – om niet te zeggen bemoeizuchtig, is iedereen vanzelfsprekend wel. Wie wil nou niet het fijne weten van zo'n uniek voorval, in een dorp 'waar nooit eens iets opwindends gebeurt'?

Er is echter niemand die belangstelling heeft voor de man zelf. Niemand, die even met hem spreekt. Niemand, die enig medeleven toont, niemand, die in echte blijdschap juicht voor de man met de dag van zijn leven. Niemand die hem feliciteert met zijn genezing of met hem een klein feestje bouwt.

Kritische vragen, dat natuurlijk wel! Laten zien, dat je serieus in het leven staat en dat je je geen knollen voor citroenen laat verkopen... dáár gaat het bij de meesten van hen om.

Het laat zich gemakkelijk raden hoe men vermoedelijk ook voordien – vóór die genezing - met de man en zijn kwaal omging. Toen was er – denk ik – van warm medeleven evenmin sprake, en nauwelijks van enige hulpvaardigheid of tederheid. Iedereen had het immers ook toen veel te druk met zichzelf. Men had meer dan genoeg aan zijn eigen zorgen!

Over blind gesproken! Wie is er in zo een koude gemeenschap nou niet blind? En het zal nog veel erger worden...! Jezus eindigt dit verhaal immers met de opmerking: Ik ben in deze wereld gekomen voor dit oordeel, dat weliswaar de blinden weer gaan zien, maar dat zij die zéppen, dat ze zienden zijn, nu blind worden.

Sommigen, die op dat moment bij hem staan, hoorden dit en zeiden: zijn *wij* soms blind? Toen zei Jezus: als jullie werkelijk blind waren, dan zou je geen zonde hebben, maar nu je durft zeggen: wij kunnen zien, nu blijven jullie in je zonden. Zij hebben dus niks geleerd van het evangelieverhaal. Zij hebben alleen maar een nog intensere verharding opgelopen... We zagen deze voorspelling in dit verhaal gebeuren!

Ons zou het zelfde kunnen overkomen als wij nu hier zouden gaan spreken over blindgeboren zijn, over de liefde van Jezus voor de gehandicapte mens, over de mensen aan de rand van de samenleving, over degenen, die het gevoel hebben van niet gehoord worden, of over: is het wel mogelijk is, dat een blindgeborene weer kan gaan zien? en noem maar op.

Met al die onderwerpen zouden we de plank behoorlijk mis slaan. Zij zouden niet meer dan een vlucht zijn voor de eigenlijke vraag! Het enige waar wij nu wat mee te maken hebben, is de vraag: lijkt onze samenleving misschien enigszins op het evangelieverhaal van vandaag? En zo ja, in hoeverre? Is het hier ook zo koud? Zijn wij misschien ook zo blind? Evenzeer zo in ons zelf gekeerd? Om niet te zeggen: zó egoïstisch?

En, wat zouden wij met zijn allen daar dan aan kunnen doen? Want dat precies is ons pakkie-an. Dat zijn m.i. de vragen die het narratief oproept en aan ons stelt. M.a.w. Hoe vertalen we ons gelovig christen zijn naar de manier waarop we met elkaar omgaan?

Geef Heer, dat we mogen gaan zien, wat ons ontbreekt in onze wereld!

Als je je afvraagt: hoe is dit genezingsverhaal een narratief geworden, dat op een bekering uitloopt,, dan is het antwoord, de oorsprong daarvan ligt bij de eerste zin. *Jezus zag... in het voorbijgaan een man.*

Hij zag hem met zijn hart. Hij ziet onmiddellijk de pijn, het verdriet, de eenzaamheid, die de man met zich meedraagt... en hij laat zich liefdevol en intens bewogen worden door wat hij waarneemt.

Op het moment, dat Jezus stilstaat, de man aanspreekt, klei maakt, de blinde ogen zalft... op dat moment begint al bij de blinde zijn diepste verdriet te verdwijnen. Ja, terwijl hij zijn ogen wast in de vijver van Siloam komt er zelfs een innerlijk proces op gang. Een innerlijk proces van vertederling.

Ook de man gaat - net als Jezus - zien met de ogen van zijn hart. 'Geloven', noemen we dat. Hij begint zijn vertrouwen te stellen in de goedheid van een medemens, en daardoor groeit zijn vermoeden wie Jezus is, en wie Jezus voor hem kan zijn.

Nu hij - in alle betekenissen van het woord - gezién is door een medemens, nu hij zich opgenomen weet in de grote familie van waarachtige mensen, nu is het belijden van zijn geloof geen grote stap meer. Hij weet zich immers gedragen door minstens één andere mens.

Het verhaal kent een open einde. Want... bekeren de mensen van het dorp zich nu ook? Gaan ook zij nu zien met de ogen van hun hart? Het evangelie doet daar het zwijgen toe, maar het roept hen en ons (!) daartoe wel op.

Ook ons kijkt het verhaal van vanmorgen aan
met vragende ogen: en wat denken jullie?
Welke conclusie trekken jullie
voor je eigen samenleving?
en voor jezelf?